

Objektové učení (Object based learning) v muzejní a galerijní praxi

Objektové učení (učení z předmětů) řadíme mezi vyučovací metody v muzeích. Výchovně vzdělávací programy v muzeu nám pomáhá realizovat muzejní pedagogika. Muzejní pedagogové se v rámci zprostředkování umění snaží používat moderní vyučovací principy a metody, mezi které patří i učení z předmětů. Tato metoda zpřístupňuje odborné informace a vědění, srozumitelnou formou pro všechny cílové skupiny.

Objektové učení je základem všech vzdělávacích metod v muzeu a vyhovuje tedy kulturním památkám, protože využívá předměty z jejich sbírek. Programy objektového učení musí být připravovány pouze odbornými zaměstnanci památkových objektů.

Objektové učení vychází z **konstruktivistické pedagogiky**. Ta v první fázi poznávacího procesu pracuje s koncepty, se kterými žák či návštěvník do muzea přichází. V konstruktivistickém procesu učení dochází dále ke vzájemné konfrontaci představ a současného poznání, které nám zprostředkovává právě muzeum.

Součástí objektového učení je i výchova ke kritickému myšlení, podle které i poznávání vyžaduje určitou činnost a nejde jen o vstřebávání hotových poznatků.

„ Jsou určité vědomosti, které lze získat výhradně prostřednictvím studia předmětů, a jsou také mnohé věci, které můžeme studovat pomocí předmětů daleko lépe než jinými způsoby. Velkým přínosem objektového učení je to, že člověk se tímto způsobem daleko lépe naučí úctě k předmětům, jež ho v jeho běžném životě obklopují. Předměty vytvářejí náš svět a jsou pro jeho chápání stejně důležité jako náš jazyk.“ (Gail Durbin, Susan Morfia, Sue Wilkinson, Učení z předmětů)

Objektové učení využívá všech smyslů k pozorování, tvoření hypotéz, hodnocení a shromažďování informací, které právě slouží k interpretaci daného objektu. Základním principem objektového učení je **kombinace aktivního učení a porozumění**.

Tato metoda zpřístupňuje návštěvníkovi muzea sbírkové předměty a informace k nim určené. Nastává proces, kdy návštěvník **vnímá předmět všemi smysly** a získává tak o něm mnohem více informací, než kdyby měl možnost si předmět pouze prohlédnout vystavený ve vitríně. Získané informace mohou vést k diskusi nad objevenými údaji a také k pochopení, co a proč muzeum sbírá a vystavuje.

Bezprostřední kontakt s předmětem pomáhá vnímat všechny detaily, barvy, velikost, tvary, váhu, strukturu povrchu, případně teplotu předmětu, vůni a někdy i chuť. Pomáhá vytvářet citovou vazbu k historickým exponátům a k budování kladného vztahu ke kulturnímu a přírodnímu dědictví. Pro návštěvníka je následně snazší si tyto získané informace a zkušenosti uchovat v paměti a znovu si je vybavit při jejich aplikaci v praxi. Jsou zdrojem

konkrétní zkušenosti, která pomáhá vytvářet a rozvíjet abstraktní myšlení, tvořivé a emoční vlastnosti člověka. Fyzický kontakt, praktická zkušenost a prožívané emoce zůstávají v mysli člověka ještě dlouho poté.

Diagram postupu průzkumu předmětů podle G. Durbin, S. Morris a S. Wilkinson:

- Pozorování předmětů
- Oblast zájmu
- Fyzické vlastnosti
- Konstrukce, funkce, design, hodnota
- Jak to zjistíme?
- Pozorování- výzkum/ Vědomosti- diskuze
- Závěry

U otázek směřovaných na vystavené předměty je lepší začít se zjišťováním fyzických vlastností a přes základní okruhy se dostat ke složitějším informacím- např. o designu a hodnotě předmětu.

Programy využívající metod objektového učení vedou návštěvníka muzea k tomu, aby si začal pokládat otázky o předmětu, aktivně se zapojil do procesu poznávání a porozumění a ke schopnosti utvořit si vlastní úsudek.

U muzejního pedagoga je nutné, aby diváka dostatečně motivoval k pokládání otázek. Otázky by měly být zajímavé, otevřené a kladené tak, aby udržovaly návštěvníkovu pozornost a zároveň jej přibližovaly k poznání.

Pro objektové učení lze využít jak originální předměty, tak i jejich repliky, makety či modely. Originály jsou často ve špatném stavu, křehké nebo velmi hodnotné a pouhým dotekem či zkoušením jejich funkce by hrozilo jejich poškození.

Použitá literatura:

Durbin, G., Morris, S., Wilkinson, S.: Učení z předmětů (manuál učitele). Praha 2001

BRABCOVÁ, Alexandra, Brána muzea otevřená: průvodce na cestě muzea k lidem a lidi do muzea, Náchod: Juko, 2003

Elektronické zdroje:

https://is.muni.cz/th/53968/ff_b/Alice_Stuchlikova_BDP_Aktivni_zony_v_galerijni_praxi.txt

http://is.muni.cz/th/155742/ff_m/Text_prace.doc

http://is.muni.cz/th/109279/ff_m/diplomka.txt

http://is.muni.cz/th/362668/ff_m/dipl.prace-hejlova-konecna_verze.tx